

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilogami ter »Knjižopisec« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na domu pošiljana:

vse leto . . . . . 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta . . . . . 6 » 60 » » 3-30
četrť leta . . . . . 3 » 40 » » 1-70
Posamične številke stanejo 10° vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici šte. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane na ročnine se ne oziram.

Ogledi in poslanice se računajo po petit-vrstah če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsake vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostora — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta — Za oblike in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavric.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nad tr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

»PRIMOREC«

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Šolski ulici, Jellersitz v Nunski ulici in v Koronski ulici št. 22; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserna.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Hotel „Union“ --- Hotel „Südbahn“.

V soboto dopoldne je bil v Ljubljani slovesno otvorjen nov velik hotel »Union«. To je hotel, zasnovan obsežno ter se more primerjati s prvimi, velikimi hoteli v velikih mestih. Popoldne je bil banket. Pri tem banketu je povdarjal dr. Gregorič, predsednik konsorcija za zgradbo hotela, da je ta dan imeniten v razvoju slovenskega naroda. Župan Hribar je rekel med drugim: »Posebno smo pogrešali v Ljubljani dobrega hotelstva. Potoval sem veliko po svetu in videl, kako drugod skrbe za povzročeno tujskega prometa, prepričani, da tujski promet povzdiguje blaginjo dotičnega kraja, obrt in trgovino. Želel sem si od nekaj kaj takega v Ljubljani. V lepo mesto se je razvila Ljubljana, a v hotelskih prilikah je zaostajala za drugimi mesti. Inicijativa sem že dajal za zboljšanje teh neprilic kranjski stavbinski družbi, tuje elemente sem že vspodbujal, a v svojo sramoto moram priznati, da nisem pričakoval od Slovencev tolike podjetnosti, da bi oživitvorili tako lepo podjetje, kakoršno danes vidimo. Našel se je med nami mož, ki je imel pogum pokazati, da moremo stvoriti tudi sami iz sebe to, kar sem želel jaz, za kar sem vspodbujal že tuje moči. Dr. Gregorič je ta mož; potoval je veliko po svetu, potoval z odprtimi očmi in videl, kako blagostanje je v deželah, kjer imajo bogat tujski promet. Mož dejanja je prešel k dejanju. Ko se ni nihče nadejal, vzradoščena je bila Ljubljana z vestjo, da se je sestavil konsorcij, ki si je stavil namen zgraditi v Ljubljani hotel v najmodernejšem slogu. Takoj sem videl, da je ideja zdrava, da je ta ideja velike koristi mestu, deželi kranjski in tudi slovenskemu narodu, kajti če se eno tako podjetje posreči, potem bo nastalo veselje za nova podjetja po lepi naš domovini. Ogleдали smo si hotel, videli smo, da je najmoder-

nejše urejen, da je hotel, kakoršnega ni več od Dunaja doli do globokega juga. Čast vsem, ki so k temu pripomogli, posebno g. dr. Vinku Gregoriču. Sedaj bo prva naša skrb, da se privabi kolikor mog. če veliko tujcev. Oprta na ta hotel bo občina mogla pričeti veliko reklamo za Ljubljano in lepo našo domovino. Že letos in potem vsako leto bom v proračunu mestne občine predlagal 4000 kron samo v reklamne namene. Podjetju želim najboljšega procvita. Kakor sta se našli danes tu dve slovenski stranki v slogi, tako naj bi iz današnjega primera nastala sčasoma tudi drugod sloga.

Ko se je dr. Vinko Gregorič zahvalil na napitnici, ter med drugim izjavil, da naj se presoja delo, ne pa osebe, je dr. Ivan Šusteršič rekel med drugim: »Blage in resnične besede g. ljubljanskega župana so me napolnile, da sem se tudi jaz oglasil k besedi. Politični nasprotniki smo, a politični nasprotniki sedimo pri mizi in vsi se veselimo svojega dela. Radujemo se izvršenega krasnega dejanja! In vprašam Vas: ali ne bi moglo biti vedno tako, da bi se vsakega dejanja veselili vsi, ki ljubimo domovino, ne vprašujoč, kdo je dejanje izvršil? Tu ne veljajo politična nasprotstva, vsi se radujemo nad tem, kar je domovini v blagor in napredek. —

Inicijativa za ta novi, lepi hotel je izšla iz klerikalne stranke. To se mora priznati. Ves čas pa so pričbovali tudi napredni listi notice, in sicer včasih precej obširne, v prilog nameravanega hotela ter so podpirali akcijo naprednjaki tudi drugače. Že s početka se je priznavalo pomen zgradbe, in danes se slavi hotel kot velika pridobitev za Ljubljano.

Tako se obnašajo naprednjaki, kadar gre za priznano splošne koristi. Sedaj pa poglejmo malo bližje. Naglaša se bodočnost Gorice. Bodočnost pa ne plava po zraku, am-

pak treba jo iskati v realnem delu, v pridobivanju tal, v napredovanju. Brigati se moramo tudi za posest, in sicer premičnin in nepremičnin, da prihaja v naše roke. Tu pridejo v poštev tudi veliki objekti, velika podjetja, ki imajo že sama na sebi velik vpliv na celo okolico, na razne sloje, dajejo zasluzka na vse strani, s kratka: vpliv je velik in v slučajih izrednega pomena. Eden največjih takih objektov je hotel »Südbahn« v Gorici. Južna železnica ga je vzdrževala z velikimi troški, skrbela za reklamo, da je znan v visokih in najvišjih krogih po vsem svetu. Ko je železnica nameravala opustiti podjetje vsled nesposobnosti najemnikov, so prehvalili in prehiteli Slovenci čez noč druge ter kupili hotel. Kakor blisk z jasnega neba je učinkovala ta vest na naše narodne nasprotnike, ki so kar besneli po svojih listih ter telegrafično rotili merodajne kroge, tudi barona Chlumeckega, ki je bival takrat čez praznike v Malem Lošnju, naj bi se kupčija razdrla. Ker ni šlo, so hoteli spreplačilom in obečanjem dobička spraviti ta objekt v svojo posest. Narodni naši nasprotniki so dobro čutili važnost in jo tudi javno pripoznavali. Može, ki so kaj videli po svetu, pravijo, da ni v celi Avstriji 3 objektov takih, kakoršen je hotel »Südbahn«. Ima domač park, mestni park je poleg, nikake šumne soseščine, lep trg pred poslopjem, ki je obsežno, lepo urejeno z vsemi potrebščinami, v središču mesta, vendar proč od mestnega prahu, krasna lega z vso udobnostjo. Kaj bi bila Gorica brez takega objekta? Ako bi ga ne bilo, bise morali najmerodajnejši krogi zediniti, da ga postavijo, tudi brez ozira na rentiranje. Hotel je v domačih rokah — in če bi se tu kaj žrtvovalo, bi žrtvovali zase, in take žrtve bi nikogar pod božjim solncem ne bolele! Povdarja se bodočnost, naša bodočnost. Za to pa se mora delati in tudi kaj žrtvovati, če treba. Brez dela in požrtvovanja ni naše bodočnosti!

In kaj se je zgodilo? Dočim so Lahli besneli ter se tresli pred Slovenci, so stopili na dan naši klerikalci z vso peklenko zlobo. Ne zahtevamo od njih, da bi kaj hvalili, celo za njihovo podporo bi ne reflektovali, ali naj bi bili ostali vsaj pasivni, naj bi bili opustili tiskó satansko hudobijo, škodoželjnost, hujskanje, perfidno obrekovanje in smešenje. Imeli so kost, katero so glodali, in našli so tuintam brumne dušice, ki so jim v svoji omejenosti pritrjevale. To je bila ostudna gonja proti osebam, to je bilo natočevanje in bojkotiranje, nizkotnega dela proti našemu napredku. Govorili so o klopoteh ter komaj čakali, da se izvrše njihovi nameni. Pod tujo streho so hodili in vabili druge tje, in ta gonja je šla toliko proti velikemu hotelu kakor tudi proti meščanskemu, ki je prešel v slovenske roke. Dokler je bil tam Nemeč, so hodili notri in se niso nič brigali za slovenske krčmarje, potem pa so znali kar nakrat razlagati, kako jim bo to škodovalo. Ako bi ne imeli takega zbirališča, smo izročeni na milost in nemilost drugim, ružnji pod tujim krovom, kar vpliva slabo na vse strani. Saj smo to pač dosti bridko občutili poprej...

Naši klerikalci pa stojijo še vedno na intransigentnem stališču, da se morajo bojevati proti vsemu, kar ni prav popolnoma v njihovih rokah. Oni nič ne upoštevajo dela, marveč le udrihajo po osebah ter škodujejo, kjer morejo, našemu napredku. V Ljubljani sta se našli obe stranki v složnosti pri takem delu, goriške klerikalce pa hoče vrag obsesti, če napredni može storijo kaj za slovensko ime v Gorici. Tu se vidi razliko med naprednim življenjem v Slovenih in med klerikalci; tu se pa tudi vidi, s kako bando imamo opraviti na Goriškem.

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

„Ti si vredna hči Epira, Haydee, ljubka in poetična, in vidi se, da izhajaš od onega rodu boginj, katerih domovina je tvoj rojstni kraj. Bodi torej mirna, hčerka moja, skrbel bodem, da te nihče ne ogoljufa za tvoje mladost, kajti če me ljubiš ti kot svojega očeta, te jaz ne ljubim manj kot svojo hčerko.“

„Motiš se, gospod; tako kot ljubim tebe, svojega očeta nisem ljubila, moja ljubezen do tebe je drugačna ljubezen. Moj oče je umrl, a jaz še živim, dočim bi gotovo več ne živela, če bi umrl ti.“

Grof poda deklici s smehljajem, polnim najglobokejše nežnosti, svojo roko, na katero pritisne ona kakor običajno svoje istnice.

In grof, pripravljen, da obiše Morrela in njegovo rodino, jo zapusti s sledečimi Pindarovimi verzi:

„Mladost je cvetlica, nje sad je ljubezen; blažen je oni, ki jo utrga, kadar jo vidi zoreti.“

Voz je bil pripravljen; grof stopi vanj, in konji oddirjajo s njim kakor navadno.

XII.

Pri Morrelovih.

V nekaj minutah dospje grof v ulico Meslay, šte. 7.

Hiša je bila bela, prijazna in obdana z dvoriščem, katero a krasili dve majhni skupini čudovito lepih cvetic.

V vratarju, ki pride odpirat, spozna grof starega Koklesa. Grof je imel pa ta, kakor se čitatelj pač še spominja, le jedno

oko in je to tekem devetih let zelo oslabeledo, Kokles grofa ne spozna.

Voz je moral opisati polkrog, da je prišel pred uhod, kajti sredi dvorišča je vrval iz basena, obloženega s školjkami, majhen curek vode, kras, ki je vzbujal v celem delu mesta zavist in je pridobil Morrelovi posesti naziv Mali Mersailles.

Nepotrebno je omenjati, da so v basenu mrgolele zlate in srebrne ribice.

Hiša, v katere podzemlju sta bili kuhinja in klet, je imela razun pridličja še dve celi nadstropji in še pod streho več prostora, kjer je bilo lahko stanovati. Mlada cloveka sta jo kupila z vsem, kar je spadalo zraven; to je bil velikanski atelier, dve vrtni hiši in vrt sam. Emanuel je spoznal na prvi pogled, da tu lahko izvrši majhno špekulacijo; celo hišo in polovico vrta je obdržal za se, a atelier z drugo polovico vrta in obema vrtnima hišama je dal v najem, in ta del svoje posesti je ločil z zidom od onega, katerega je rabil sam, tako da je stanoval precej poceni in prav tako sam za se kakor najbolj izbirtni lastnik hotela v predmestju Saint-Germain.

Obednica je bila obita s hrastovim lesom, salon z mahagondvino in modrim žametom, spalnica s citroninim lesom in damastom; razun tega je imel še Emanuel svojo delavnico, dasi ni delal, in Julija svoj glasbeni salon, dasi ni bila muzikalična.

Drugo nadstropje je bilo celo določeno za Maksimilijane. Opravljeno je bilo prav tako kakor stanovanje njegove sestre, jedino s tem razločkom, da je bila tukaj iz obednice napravljena biljardna soba, kamor je peljal navadno svoje prijatelje, če so ga prišli obiskat.

Ko je obstal pred vrati grofov voz, je nadzoroval Maksimilijan snaženje svojega konja in pušil smodko pri uhodu v vrt.

Kakor že rečeno, odpre Kokles vrata, in Baptistin skoči na tla ter vpraša, če more govoriti grof Monte-Cristo z gospodom in gospo Herbault in z gospodom Maksimilijanom Morrelom.

„Grof Monte-Cristo!“ vsklikne Morrel, vrže svojo smodko proč in pohiti prihajajočemu naproti. „To bi pač menil, da smo za grofa Monte-Crista doma! O hvala, tisočkrat hvala, da niste pozabili svoje obljube, gospod grof.“

In mladi častnik stisne grofovo roko tako prisrčno, da ta ne more gojiti nobenega dvoma o odkritosrčnosti teh besed in se prepriča, da so ga težko pričakovali in ga sprejemajo z veseljem.

„Pojdite, pojdite,“ pravi Maksimilijan, „jaz vas hočem peljati k svojcema. Možu, kakor ste vi, ni treba, da bi ga javil sluga; moja sestra je na vrtu in izrezuje ovenele rože; moj brat čita deset korakov od nje svoja časnika „la Presse“ in „les Debats“, kajti kjer je gospa Herbault, je treba pogledati samo štiri metre okoli nje, da se najde gospoda Emanuela, in recipročno, kakor pravijo na politehnični šoli.“

Pri šumu korakov dvigne svojo glavo mlada žena, broječa kakih petindvajset let, ki je imela na sebi svilnato jutranjo obleko in je izrezavala z veliko skrbnostjo krasno rožnato drevcesce.

Ta žena je bila naša mala Julija, ki je postala, kakor ji je rekel pooblaščenec tvrdke Thomson in French, soproga Emanuela Herbaulta.

Ko zagleda tujca, vsklikne. Maksimilijan se zasmije. „Ne razburjaj se, sestra,“ pravi, „gospod grof je v Parisu šele dva ali tri dni, a vendar ve, kaj je lastnica rent v Maraisu, in če bi ne vedel, mu razložiš to ti.“

„O gospod,“ pravi Julija, „pripeljal vas semkaj, to je bila od mojega brata izdaja... Penelon!... Penelon!“

iz Sovodnj. — Oni razgrajac in hujskac v „Gorici“ ni vreden, da bi se motilo pero prav radi njega, kajti znan je predobro po vsej občini; kdaj ni še on kritiziral v „Gorici“ najboljšo veselico po naši okolici, katerih prireditelji niso bili njegove razgrajške stranke; seveda se je to vedno godilo pod zbrubiko ali „s Krasa“ ali pa „iz Gorice“ itd. Razume se, da je začel hujskati tudi proti društvu „Nada“, katero ga noče „adi njegovih združbarskih nastopov sprejeti kot uda. Pač nič tudega, saj ga pozna kot takega cela okolica, tudi je pri odbojih ob prirejevanju veselice vedno debata, ali naj se temu sovodnjškemu razgrajacu po časopisih dovoli ustop ali ne.

Pa dovolj tega! — Vprašali bi gospoda in njegovega kompanjona, čemu sta toliko časa odlašala s kritiko naše veselice? Pa saj jima damo sami na to odgovor. „Ker sta izgubila vse upanje, da bi bila sprejeta v naše društvo, potem, ko nista mogla po treh zborovanjih spraviti lastnega društva na svet. Društvo diletantov je izgubilo vso vero in zaupanje, ko ne more doprinesiti izkaza delitve veselicega prebitka 600 kron „Šolskemu domu“ in „visokošolcem“. Cenjena „Soča“ je že po tem povpraševala, pa je vse mutasto, gluho in slepo! Razdelili so krčmi, žepom in zlati verižici pevovodji! In po tem izbornem izkazu se še oglašajo proti nekaterim osebam, kako bi gospodarili v našem društvu uzorno. Knjig, časopisov ne preveč, torej tema, katero najbolj ljubijo! In to še preden so vpisani v društvo, pardon, oni hočejo imeti nov občni zbor, da pridejo v odbor. Pogrnjena miza jim diši in brez stroškov priti pod streho. Ne, neumni niso. Vsi se sregujejo razun dveh, to je bil naš sklep in ostane. Nočete, pustite! Ker se nočemo udati, od tod oni siloviti izbruh vulkana s smrdečo lavo in gnojnico, in to po 4 tednih šele! Ker se ne morejo utihotapiti v društvo tem potom, skušajo z obrekovanjem in blatanjem škodovati oziroma uničiti društvo. Ali ne pojde! Ta dokazuje tudi dopis v „Gorici“, ki je prav po farizejsko zasukan in smrdi do neba. Gnojnica o surovosti, katere naj bi se bile pripetile, poliva prvi, drugi pa poje spet o čutu estetike. Poslednji niti pojma nima več, kaj je dovoljeno in kaj ni, tako mu je zamorila strast vsak čut. „Paradna straža“, katera se je že priredila v gledišču v Celovcu, je neestetična. Sodi naj to občinstvo. Za nas je dokaz, da je ugajala, ker se je morala radi tega aplavza ponavljati. Med občinstvom pa je bilo tudi več odličnih oseb, ki so se zelo laskavo izrazile o predstavi. Kar se pa tiče petja, ne mogel bi niti gospod pevovodja diletantov v tako kratkem času z začetniki več doseči, dasi vendar se ponaša z zlato verižico.

Čudno nad vse pa je, da so med seboj pripoznali, da je bilo imenitno, v javnosti nas pa blatijo. Le tako naprej!

V našem društvu je mnogo pristašev klerikalne zmerne stranke, katerim se sedaj od-

pirajo oči ter dišijo, kje je smrad in gnojnica. Udrihajte kar morete po naši veselici, ker je nam le v prid. S tem pridobivamo le tla, ker zna ljudstvo razsoditi, vi jih pa izgubljate! Žalostno, da vam ni bilo še mogoče spraviti društva na noge. Kaj vam pomagajo pravila? Celo vaši pristaši izgubljajo zaupanje do vas!

Preidemo k zadnji točki veselice, katero navaja gospod zuražbar, to je „Barufa“. Poročajte vsaj resnico!! Lažnjivec Vi grdi! Do 11. ure je bilo vse mirno. Je-li tako?! Trije vaši „diletantje“ in neki malopridnož so iskali že pri plesu zdrabno. To se jim ni posretilo. Na to so se postavili pred vhod v dvorano ter tam izzivalno peli italijanske pesmi! Nobeden se jih ni dotaknil. Odsli so ven, in tam s ceste je začelo frčati kamnje na veselčni prostor in v provizorično gostilno. Ker že čakate o omiki, katero treba učiti, je-li ta ista omika, katero ste jim ubili, to je svojim diletantom. To so torej omikanci kakor si jih predstavljate. Naši fantje so se isti večer uzorno vedli. Tiste bunke so pa vaši diletantje še le v pondeljek za darilo dobili, ker so naše z lepimi priimki izzivali! Mi smo to precej obžalovali. Ali kri je bila pregorka. Da se naša veselica ne bode vršila mirno, to so že pred veselico obljubili. Da nam bodo nagajali, to je bilo pomenjeno, in sad tega je, da so bili nekateri radi pondeljka kaznovani in pa malopridnež nasprotne stranke.

Torej, gospod Lažnjivec, pišite resnico, in ne veselite se dneva pred zatonom solnca, ker bodite prepričani, da nedeljski dogodek spravi nekaj diletantov na še boljše ričet v „špekamro“ v via Dogana. Potem se tudi vi lahko veselite z našim predsednikom, kar sedaj samo njemu privoščite! Da, smo se obrnili na denarne zavode in trgovce za milodare za „Miklavžev večer“, to je res, i saj ste to od „Centralne posojilnice“ zvedeli. Ker smo pa namenjeni obdariti revne otroke brez razlike strank, zakaj bi se ne smeli obrniti tudi na klerikalne zavode. Vedeli smo že naprej, da bode naš trud zastoj. Klerikalec ima samo grablje, od sebe pa ne da nobene fige. Ako smo se obrnili s prošnjo na zavode in trgovce za milodare, ni to sebičen namen društva, kakor pri vas, ko ste z reklamo sleparili ljudstvo za „Šolski dom“ in visokošolce, denar ste pa v žep spravili. Niti vinar nima priti društvu v hasek. Društvo ima s tem samo izdatke; a to je vse le v blag namen. Capito! — Da bode vam tudi „Miklavžev večer“ v želodcu, to nam je bilo precej znano.

Privoščili ste si tudi našega predsednika. Bode malo pretirna kost. Ne bodeste zamogli, je prebaviti. Priročamo vam Janoš-ovo vodo, da vam ne ostane v želodcu. Tu imate, gospod Lažnjivec, odgovor, kojega ste si zaželeli. Bodite prepričani, da vam ne ostanemo dolžni odgovora. Imamo še nekaj zelo delikatnega, da spravimo v svet, da bode ljudstvo videlo, s kakšnimi ljudmi imamo opraviti.

Odbor društva „Nada“.

7. Ljuba. — Poletna vročina, katera baje nezdravo vpliva posebno na neryozne ljudi, je že zdavno minila, a tudi zimski mraz nima pri našem neryoznem gospodu nuncu nobene vpliva. Tako slišimo neprenehoma v njegovih pridigah in drugod vse mogoče, samo tega ne, česar bi pričakovali, posebno od njega kot dohtarja sv. piama, ki bi moral slednje dobro umeti in razlagati ljudstvu vzvišene Kristusove nauke. Odgovarjati na posamezne njegove bedarije, ni vredno, ali ker hoče ljudstvo politično in drugače popolnoma poneuminiti ter se večkrat zaletava neopravičeno v neljube mu osebe, smo vendar, dasi neradi, prisljeli vsaj nekaj napisati. Svetovali bi mu najprej, da svojim ovčicam, katerim je pripovedoval o svojem potovanju po Kranjskem ter pri tem povzdigoval kranjske klerikalce v deveta nebesa, obrazloži, da je na Kranjskem posebno tam, kjer je klerikalizem v najlepšem cvetju, ljudstvo najbolj zabito in izprideno. Sploh je obsodil ta „liberalni“ duhovnik celo goriske klerikalne liste ter agitiral posebno za kranjske. Presadil bi rad kranjske razmere k nam, a v ta namen mora občinarjem odvzeti vsako samostojno mišljenje, v ta namen mora ljudi prepričati, da je nadnaravno bitje, radi česar vpletava posebno v pridige svojo osebnost, z eno besedo poneuminiti mora ljudstvo popolnoma, ker je prepričanja, da le z versko fanatičnim, nerazsodnim in zabitim ljudstvom je mogoče vse nemogoče doseči. Ni se torej čuditi, da je ta za ljudsko poneumnjevanje tako uneti dr. Knavs toliko časa deloval proti nedolžnemu, nedolgo ustanovljenemu bralnemu društvu, dokler ni razpadlo, ni se torej čuditi, da je mladeničem namesto izobrazbe priporočal zganjepitje. Mnogokrat se očita duhovnikom, da imajo 24 ur prostih na dan, a o našem gospodu nuncu se kaj takšnega ne da trditi, kajti tega mučijo vse mogoče skrbi za svoje ovčice. Za svojo nalogo si je stavil, da mora on vsak parček „spraviti skupaj“.

Mi le svetujemo: zakonajelnim „Nežam“ od blizu in daleč, da se priporoče temu zakonskemu mešetarju, saj mešetari celo za mlečnozobe otroke ter mu je neljubo, če se kdo upa brez njegovega sodelovanja zaljubiti v koga. Pa tudi sodnik hoče biti ter nagovarja Livčane, kateri se sploh primeroma malo pravdajo, da grede k sodnji v farovž. Mi nimamo sicer ničesar proti temu špasu, ako bi uže vnaprej ne obljubaval, da vsakega „krivca“ obsodi v denarno globo — za nikdar sito farsko bisago, ter radi okolnosti, da bi ravno on in njegova jezična in nadležna kuharica morala priti večkrat na zatožno klop. Omenjeno bodi končno še, da za tiste škofove zavode, za katere je pričel agitirati, naj ne da nobeden razsodni Livčan niti vinarja; s šentvidsko poneumnjevalnico, s to sramotilnico slovenskega naroda, naj pa le molči, kakor sploh o klerikalni vzgoji ter naj pusti vendar enkrat pri miru tudi Livška dekleta. Zdi se nam brezpotrebno, svatovati temu gospodu nuncu, da bi se vtiak nadalje v zadeve, katere ga ne brigajo ničesar ter da bi ne zlorabljal pridig

v svoje namene, ker ni v to poklican in ker menimo, da na ta način spoznajo tudi najbolj neumne ovčice, da božje beseda bi se morala vseeno drugače glasiti, kakor nunčeve bedarije. Sploh pa iz uže navedenega vzroka ne štejemo resnim g. dr. Knavs, veseli nas le, da se celo ženske norčujejo iz njegovega govorenja, pri razsodnih Livčanih pa ne opravi mnogo, naj uporabljaja še bolj zvita sredstva v dosego svojega namena. Nasprotno še svetovati bi morda kazalo, da bi nadaljeval gospod na začrtani poti, ker učinek njegovega dejanja in nehanja je ravno nasproten. Koliko duš pa na ta način spravi v nebesa, je drugo vprašanje.

Iz Podgore. — (Še enkrat: Golob.) Marsikaj se sliši zadnje dni o našem podgorskem „pionirju“. Govorilo se je o nekih Marjinih hčerah, ki žive pod protektoratom presvitlega Goloba in katere so se baje peljale z brzovlakom v Rim, govorilo se je drugo in tretje, slednjič pa je nekaj tudi mene prisililo, da sem odprl usta...

Vprašam te, ljubi čitatelj, more li mladina pri svojem petem letu celo uro — morda še več — klečati nepretrgoma na golih, trdih tleh? More li to? Ali je nemogoče, da napade med mašo otroka slabost, ki utegne imeti pogubne posledice ali še morda izgubo življenja? Kar se ti zdi gotovo, prijazni čitatelj, nemogoče, to se godi pri nas v Golobovi Podgori. Kakor znano, bere mašo ob 9. uri neki kapucinec, Golob pa nadzoruje uboge otroke izza prve klepi. Kakor sem že omenil, se mora vedno trdo klečati, in klečati na kamenitih tleh, kjer se ni mogoče nikamor nasloniti. Bog varuj pa, da bi komu padlo v glavo, malo počasi na pete, takoj bi bilo po njem! Toda čujte, kaj se je zgodilo preteklo nedeljo! Med klečečo nežno mladino se je nahajal tudi slaboten fantek; ker njegova, ne posebno trdna, narava ni mogla prenašati več tistega krutega klečanja, se je ubogi otrok zgredil nezavestno na tla. Povejte mi: More li razsoden, krščansko čuteči duhovnik tako ravnavati z ubogo mladino? Nemogoče, treba je pač biti Jože Golob! — Očividec.

Gratovo. — Človek, kateri ima opravila v tukajšnjih krajih pri zgradbi železnic, lahko opazi marsikaj, kar se mu vidi čudno. Tukaj se pripeti večkrat, da nastane ogenj — upeli bivališče tega ali onega, in če je slučajno zavarovan pri kakih zavarovalnici, je še dobro, ako ne, se apelira na dobrodelnost; ali drugače ne najde nikake požarne brambe niti priprav, katere bi se mogle nabaviti za vsako vas, da se v slučaju kakega požara ima kaj v roke prijeti. Namesto zidati nove kapelice, bi bilo že bolj koristno dati denar za ustanovitev prostovoljne požarne brambe kakor pa za tak drag luksuz, kakor je n. pr. kapelica v Hudjužni. Cerkva in kapelic nam pač ne manjka, požarne brambe, pa se ne najde kmalu po celi Baški dolini. Dalje se ob cesti, kateri vodi mimo Bukovega tunela, to je od vasi za Rakovecem naprej proti Hudjužni na najbolj nevarnih krajih, kjer so ob cesti vrato-

(Dalje v prilogi.)

Starec, ki je obsekaval živo mejo iz bengalskih rož, loži svojo sekuro ter pride bližje s svojo čepico v roki, predvaja v zadregi tobak, ki ga je žvečil, s svojim jezikom z jedne strani nat na drugo. Njegovi še polni lasje so že pričeli postajati selnobeli, dočim sta njegov bronasti obraz in njegovo držno, živahno oko izdajala pomorščaka, ki ga je ožgalo ekvatorjevo solnce in so ga utrdile morske nevihte.

„Zdi se mi, da ste me klicali, gospica Julija,“ pravi „tukaj sem.“

Penelon je pridržal navado, imenovati hčerko svojega patrona gospico Julijo, in se ni mogel navaditi, da bi jo imenoval gospo Herbault.

„Penelon,“ pravi Julija, „povejte gospodu Emanuelu, kako prijeten obisk imamo, in ta čas popelje Maksimilijan gospoda v salon.“

Nato se obrne k Monte-Cristu in pravi: „Saj mi pač dovolite, da vam za trenotek ubežim, ali ni res, gospod?“

In mesto da bi čakala odgovora, stopi za skupino drevov in odbeži po stranskem drevoredu proti hiši.

„O, moj ljubi gospod Morrel,“ pravi Monte-Cristo, „žalostjo vidim, da sem provzročil v vaši rodbini precejšen nemir.“

„Glejte, glejte,“ pravi Maksimilijan smeje, „glejte, tam doli je mož, ki hiti, da zamenja jopit s sukno. O, v ulici Meslay vas poznajo, bili ste javljeni, verjemite mi to.“

„Zdi se mi, da imate srečno rodbino,“ pravi grof, pogovarjaje se bolj s samim seboj.

„O da, to vam jamčim, gospod grof. In zakaj bi ne bila srečna, ko jima k sreči ničesar ne manjka. Mlada sta in vesela in ljubita se, in ko imata petindvajset tisoč liber rent, menita, da imata Rotschildove zaklade, dasi vidita okoli sebe toliko bogatstva.“

„To je pa malo petindvajset tisoč liber rent,“ pravi Monte-Cristo s tako mehko nežnostjo, da zadenejo te besede

Maksimilijanovo srce kakor glas ljubečega očeta; „toda mlada človeka ne ostaneta pri tem. — Vaš gospod vsak je advokat... ali zdravnik...?“

„Trgovca je bil, gospod grof, in prevzel je hišo mojega ubogege očeta. Ko je gospod Morrel umrl, je zapustil petsto tisoč frankov, in od tega sva dobila moja sestra in jaz vsak polovico, kajti bila sva edina otroka. Njen mož, ki se je oženil z njo, ne da bi imel kaj drugega kakor svojo plemenito poštenost, svojo veliko inteligentnost in nemadeževano ime, je hotel imeti prav toliko kakor njegova soproga. Delal je toliko časa, da si je pridobil dvestoinpetdeset tisoč frankov; to se je zgodilo v šestih letih. Bilo je nekaj ganljivega, — to vam prisegam, gospod grof, — gledati ta dva mlada, pridna človeka, tako jedina, zmožna, da dosežeta po svojih lastnostih največje sreče, ki nista hotela izpremeniti v navadah očetove hiše ničesar in sta rabila valed tega šest let, da sta dosegla to, kar bi dosegel kdo drug z novejšimi sredstvi v dveh letih. Tudi je v Marsilju še vedno slišati pohvalo, katere ni mogoče odreči tako junški požrtvovalnosti. Končno je prišel nekega dne Emanuel k svoji ženi, ko je ta pravkar izplačala svoje ljudi in zaključila svoje gospodinske račune.“

„Julija,“ je rekel, „tu je zadnjih sto frankov, katere mi je pravkar izročil Kokles in ki še manjkajo do dvestoinpetdeset tisoč frankov, katere sva določila za vsoto, ki naj konča najina prizadevanja, pomnožiti premoženje. Ali te zadovolji to malo, s čimur se imava zadovoljiti v bodoče? Hiša ima na leto jeden milijon prometa in lahko napravi štirideset tisoč frankov čistega dobitka. Če hočeva, lahko prodava tekom jedne ure vse skupaj za tristo tisoč frankov, kajti gospod Delaunay nama jih ponuja v tem pismu pod pogojem, da pustiva naložen svoj kapital v njegovih trgovini. Povej, kaj misliš ti k temu?“

„Priatelj,“ pravi moja sestra, „Morrelovo hišo lahko vodi samo Morrel. Ali ni vredno tristo tisoč frankov, da zavarujeva ime svojega očeta pred vsemi možnimi neugodnimi slučajji?“

„To je tudi moje mnenje,“ pravi Emanuel, „vendar hočem vedeti tudi tvoje.“

„Torej, dragi, moje mnenje je to. Vse, kar sva imela zunaj, imava zdaj v rokah, vse, kar sva bila dolžna, je plačano. Pod svoj račun lahko napraviva črto in komtoarje zapreva. Potegniva črto in zapriva komtoarje!“ Rečeno, storjeno. Ura je bila tri. Četrta na štiri je prišel Eljent, ki je hotel dati zavarovati dve ladiji; obljubljal se je čisti dobiček, znašaje petnajst tisoč frankov.

„Gospod,“ mu pravi Emanuel, „bajte tako prijazni in obrnite se glede zavarovanja na gospoda Delaunaya. Kar se tiče naju, sva postala zasebnika.“

„In od kdaj?“ vpraša osupli klient.

„Izza četrta ure.“

„In tako se je zgodilo, gospod grof,“ nadaljuje Maksimilijan smehljaje, „da imata moja sestra in njen mož samo petindvajset tisoč liber rent.“

Komaj konča Maksimilijan to povest, tekom katere se je trofovo srce vedno bolj širilo, ko pride Emanuel s klobukom v roki in v fini sukni. Pozdravi kakor mož, ki zna ceniti vrednost obiska, ter odpelje grofa mimo velike skupine rož proti hiši.

Saj-n je bil napojen z balzamskim vonjem cvetic, ki se imele komaj dovolj prostora v japonski vazi. Julija, lepo oblečena in krasno razmisljena, — ta junški čin je izvršila v desetih minutah, — je sprejela grofa pri vratih.

Iz bližnje kletke je bilo slišati petje ptičev. Ob modrih zametastih zavesah pri oknu so se igrale veje platan in akacij. Vse v tej ljubeznivi hiši, od petja ptičev pa do smehljaja lastnikov, vse je dihlo mir.

Tudi na grofa je izza njegovega prihoda v to hišo mogoče vplivala creča njenih prebivalcev, kajti bil je nem in sanjski in čisto je pozabil, da ga gledajo ter pričakujejo nadaljne novice, ki ima slediti vnovdnam poklonom.

(Dalje pride.)

lomni propadi v Bačo, ne dobi nobene varstvene ograje. Iz javnovarstvenih ozirov bi bilo to pač treba poskrbeti.

Kar se pa tiče bolniškega zavarovanja, pa se mora konstatirati, da je videti vsaj Tolminski okraj, kakor da ne bi spadal pod obilgatni zakon bolniškega zavarovanja. Italijanski, črnogorski ali macedonski delavci, kateri so (bili) pri zgradbi nove železne črte, no, ti so pač zavarovani za slučaj boleznike od dne vstopa v službo; narobe avstrijski podaniki, domači uslužbenci pri privatnih podjetnikih izven gradbenega podjetništva, niso zavarovani — z čisto redkimi izjemami — nikjer, in, ako kdo zbolí, je delavec po navadi prepuščen svoji osodi. Če imaš kak prihranjen vinar, kupi si sam zdravil, plačaj zdravnika ali pa pojdi v bolnico — in kdo naj po navadi nosi stroške za bolnišnico drugi kot občine. Ako bi se kdo upal trditi, da ni res, smo pripravljene se poslužiti fakt. V resnici spadajo uslužbenci iz Tolminskega okraja, torej tudi Podbrdo, Hudajužna, Grahovo i. t. d. pod okrajno bolniško blagajno v Gorici, odkoder pa dobi delavec iz čisto slovenskega okraja na slovenski dopis — in to še le na večkratno pisanje — laški odgovor. Toraj institucija, ki je ustvarjena iz humanitarnih socijalnopolitičnih ozirov (torej ne za kakorsibodi nacionalne gonje) ne uraduje s svojim interesenti v tistem jeziku, kateri je tukaj deželni in zavarovancev v večini. Uprava bolniške blagajne v Gorici bi mogla torej govoriti z zavarovanci laške narodnosti laško in s slovenskimi slovenski. Radovedni smo, kako so določbe za izvolitev delegatov v okrajno bolniško blagajno za vse interese celega področja, in sicer gori do Podbrda do Gorice...

Zato pa bi bilo že vendar na času, da bi se za Tolminski okraj posebej ustvarila okrajna bolniška blagajna, da se bolniško zavarovanje bolje vrši in v neki meri občine razbremenijo in Gorico. Še več drugih reči pa do svidenja. — Čitatelj.

Brezobrestna posojila.

Interpelacija

dež. poslanca Alojzija Štrekelja in tovarišev na Nj. Ekscel. gospoda poljedelskega ministra.

Konec leta 1902. je vložilo več posestnikov s Krasa in z Vipavskega prošnje, da bi se jim podelila brezobrestna posojila za obnovu vinogradov v smislu zakonov z dne 28/3/1892. št. 61. in 23/8/1895. št. 138 dr. zak., a do sedaj čakajo še zastoj zaproseni nujno potrebne pomoči.

Z ozirom na jasno določilo § 8. ukaza c. kr. ministerstva za poljedelstvo z dne 29/3/1892. št. 62 dr. zak., po katerem se imajo vsa uradna na podelitev takih brezobrestnih posojil nanašajoča opravila kolikor mogoče naglo izvrševati, in uvažuje dejstvo, da so dotični prosilci, od kar so vložili prošnje, že zasadili svoje vinograde v zmislu zakonov in se v ta namen zadolžili in sploh zabredli v zadrege, da torej prav težko pričakujejo zaproseni posojil — in uvažuj sledni, da tiči že v duhu in nameri zgorej navedenih zakonov, da se z naglo pomočjo reši naše vinogradarsko posestvo pogube, stejejo si podpisani v dolžnost vprašati Njeg. Ekscelencu gospoda ministra za poljedelstvo:

1. Ali je pričakovati, da se v najkrajši dobi rešijo prošnje posestnikov iz okuženih vinorodnih krajev na Goriškem za brezobrestna posojila?

2. Ali je Vaša Prezvzišenost sploh voljna ukreniti enkrat za vselej česar treba, da bodo pristojna oblastva v takih opravilih nemudoma izpolnovala določilo § 8. minister. ukaza z dne 29. marca 1892. št. 62. dr. zakona?

V Gorici, dne 30. oktobra 1905.

Domače in razne novice.

Dostavek k poročilu o občnem zboru „Pevskega in glasbenega društva“ v Gorici dne 22. oktobra t. l. Od verodostojne strani se nam poroča: O tem zborovanju je priobčila „Soča“ v številki z 28. okt. obširno poročilo, ki ima proti koncu o važni društveni stvari ne dovolj točen in resnici ne povsem odgovarjajoč odstavek. Rečeno je namreč: „Na občnem zboru se je tudi poudarjalo, da je društvo naraslo tako, in je pevcev in pevka na razpolago v Gorici toliko, da nikakor ni več treba strogega določila v hišnem redu, da ne more noben izvršujoč član nastopati drugod in pod drugim pevo-vojem. Dejanski se to pravilo že ni vršilo zadnja leta in bode letos glede na razmere

potreba to še izrecno poudarjati pri občnem zboru ženskega in moškega zbora“.

Najprvo, kar je resnici na ljubo treba dostaviti temu poročilu, je to, da se je eden izmed navzočih zborovalcev oglašil takoj, ko je bilo izrečeno omenjeno „poudarjanje“, in je opozarjal, da v Gorici nikakor še nismo v srečnem položaju, da bi se na polju petja in glasbe v celoti dostojnega doseči, ako niso vse potrebne moči: izvajaajoče, duševne in gmotne združene na složno in vztrajno delo, sicer pademo nazaj v malovredno diletantstvo. Da bi pa isti pevci in pevke istočasno redno vadili se in nastopali pod raznimi pevovodji, to je nemogoče celo pri najboljši volji in požrtvovalnosti. Dotična določba v hišnem redu pevskega zbora je brezpogojno potrebna, ker ima le namen, da se pevski zbor čvrst in zdrav ohrani, in izvira le iz stremiljenja po samoohrani.

Na tem mestu bode pristavljeno, da nadaljnje debate o tej stvari ni bilo, in tudi ne sklepanja, ker ta točka sploh ni bila na dnevnem redu občnega zbora.

Kdor izmed zborovalcev je čital omenjeno poročilo, tega je iznenadila tudi trditev, da se ono pravilo zadnja leta dejansko ni izvrševalo. To se, če se hudo ne motimo, na občnem zboru namreč ni trdilo in se tudi ne ujema z resnico. Na čast pevskega zbora se mora temveč poudariti, da se je ono pravilo kršilo le dvakrat, ves čas odkar društvo deluje, a sta dotični osebi vsled tega dosledno nehali biti člana zbora.

Monda ne bo napačno, ako javnost zve, kako se glasi ona točka hišnega reda, ki se je že toliko izrabljala za ruvanje zoper društvo, dasi ne more biti nikomur na poti razum tistemu, ki je nasprotnik jedinemu in prvemu društvu v Gorici, ki sistematično goji slovensko petje in glasbo. Besedilo one točke je doslovno: „Z vstopom v zbor se zaveže pevec in pevka, da ne nastopi javno brez odobrovega dovoljenja pri nobenem drugem društvu — izogibom izključenja“. — Kdor pozna podrobno zgodovino našega P. in gl. društva, ve, da odboru doslej sploh ni bila dana prilika, svoje dovoljenje za nastopanje pri drugih društvih odkloniti, ker za nje nikoli niti naprosen ni bil. Ni torej možno trditi, da se omenjeno pravilo zadnja leta ni več izvrševalo, in da bo treba to letos še izrecno poudarjati. S tem bode tudi ta stavek poročila v „Soči“ postavljen v pravo luč.

Učiteljska vest. — Absolvirana kandidatinja g.čna Slavka Šturm je imenovana za prov. učiteljico v Št. Ferjanu v Brdih.

Novi brzovlaki na južni železnici. — Leta 1908. bo odprta prometna druga železniška zveza s Trstom preko Tur. To je napotilo južno železnico, ki se boji konkurence, da se izposluje med Dunajem in Trstom hitrejša zveza. Sklenilo se je uvesti dva nova brzovlaka, ki bosta prevozila to pot v 8 urah, torej 90 km na uro. Poizkusi so se dobro obnesli in stroji za taka brzovlaka so že naročeni.

Novo alpske železnice oskodbavane? — Železniška direkcija v Budimpešti je sklenila izposlovati internacionalno severnojužno črto od Berolina preko Dunaja, Budimpešte, Bukarešta na Konstanco in od tam po ladji čez Carigrad na Port Said. Vsa nemška pošta bi imela potem to pot in Trst bi bil tako popolnoma izločen.

Južna železnica in druga železniška zveza s Trstom. — Dne 21. pr. m. se je pod predsedstvom voditelja ministerstva za železnice, tajnega svetovalca Wrbe, vršilo posvetovanje pristojnih zastopnikov te centralne oblasti z delegati južne železnice v stvari druge železniške zveze s Trstom, ki bo otvorjena v kratkem. Ta konferenca se je imela baviti z novo razdelitvijo prometa, ki nastane vsled spremenjnih razmer. Doseglo se je znatno zblizanje med obema strankama. Deloma znatne spremembe, ki nastanejo vsled druge železniške zveze v razvoju prometa, kažejo, da prizadeva nova ureditev teh razmer nemalih težav. Vendar se bodo ti novi dogovori uvajali le polagoma, po razmerju na novo otvorenih delnih prog. Tako stopi prva vrsta novega dogovora v krepost koncem prvega polletja 1906., ko bo odprta proga Celovec-Trst. Tudi poddržavljenje privatnih železnic bo vplivalo na razdelitev prometa glede na dogovore, sklenjene z južno železnico, ker se vsled tega državna železniška mreža poveča.

Izgnani so iz Avstrije 19-letnega Laha iz kraljevstva Fior. Conti, ki je sedel v tukajšnjih zaporih 6 tednov radi razžaljenja Veličanstva.

Radi boratnja so aretirali nekega 35-letnega Jos. Eileasa iz Ljutomera na Štajerskem.

Voz je pograbil v Oglejski ulici na križpotu 16-letnega Jos. Marega iz Moše. Voznik je vozil hitro, deček se ni umaknil pravočasno, in tako je padel na tla ter se znatno poškodoval.

Slepega se je delal Damijan Visnovec iz Tomaja ter beračil okoli po gostilnah. Policija pa je kmalu zasledila „slepega“ ter ga obsodila na 4 dni v zapor.

Svojemu bratu je pretel s smrtjo neki Štefan Tomšič, ko sta se pričkala. Baje je celo streljal z revolverjem nanj. Sedaj premišljuje o bratovski ljubezni v zaporu.

Obdolžena tatvina. — V Kanalu so zaprli dva Črnogorca M. Nikolića in N. Krivokapića, ker sta obdolžena tatvine.

Izpred sodnje. — Na en mesec ječe s postom je bil obsojen 23-letni Benjamin Cizilin iz Medeje, ker je kalil javni mir ter se zoperstavljal redarju pri aretiranju.

Težke telesne poškodbe je bil obtožen 26-letni Jos. Rutar iz Volč, prizadjane Andr. Munihi. Obsojen je bil na 3 mesece v ječo.

Biljenski kurat je bil naznanil ono nedeljo, da bo v ponedeljek črna peta maša po raajkem škofu, in sicer v Bukovici. Mežnar je vabil. Pevci so čakali. Vse je bilo pripravljeno. Ljudje so prihajali — ali njega ni bilo. Kurata ni bilo od nikoder. Kaj je zaspal? Ali so ga občinske volitve, pri katerih so odpadli njegovi ljudje, tako motile, da je pozabil na mašo? Ali pa se je morda hotel maš čevati nad škofom, kajti če se prav ne motimo, je bil biljenski kurat oni mož, katerega je bil pokojni nadškof še kot prost prav pošteno oštel radi divjaškega političnega nastopanja!

Tatvina. — Iz Ozeljana: Izven vasi stanuje neka obitelj Murovec, rodom s Trnovca, katera je bila dlje časa na sumu radi tatvine. Oče je bil modern berač, kateri ni sprejemal milodarov pod 10 vin. Sinovi so bili slabi delavci pa izvrstni tatje in prepirljivi. Še v nedeljo so pretili miroljubnemu vaščanu Blažu Špacapanu, ker je karal njih zlobna dejanja. Ko so se s tem dobro sprli, so vlomili v hišo posestnika Pavla Štruklja ter mu odnesli 2 sodčka vina in 3 kokoši. O tem je bilo orožništvo obveščeno; pri imenovanih se je vršila preiskava, na kar so vso obitelj gnali v Gorico v zapore. Zanimivo je, da je ta družina kradla tudi po daljnih krajih; tako so n. pr. našli pri njih puško, katera je last g. Vodopivca iz Dornberga.

Železniški most pri Solkanu je sestavljen iz kamenja iz Nabrežine, iz gore sv. Valentina tik Soče ter izpod Sv. Gore. Obok je iz nabrežinskega kamenja, kolone nad obokom so iz kamenja iz gore sv. Valentina, druge stranske kolone, ki so bolj temne barve, so pa iz kamenja izpod Sv. Gore.

Veliki obok tehta 4 milijone kilogramov.

Po izpovedbi inženirjev ni potreba nikakih posebnih preizkušenj glede na težo, kajti most ima že sam na sebi tako veliko težo, da teža vlaka ne pride v poštev.

Poročilo deželnemu zboru poknežene grofovine Goriško-Gradišanske o poslovanju deželne odbora leta 1904. smo dobili včeraj v roke. V kolikor smo mogli isto v naglici pregledati, je pisano letos v boljši slovensčini nego lani, ko je bila strašna. Kakšna napaka semtertje bi bila lahko še izostala. Tudi ni tuintam strešic na šumevcih. Ne piše se Standrež, ampak Štandrež. V poročilu je tudi popis bohinske železnice od Podbrda do Gorice.

Razstava v Nabrežini. — Jutri ob 11. uri dop. bo v dvorani obrtne nadaljevalne šole v Nabrežini slovesna razdelitev diplomov in premij za vajence, ki so se udeležili razstave, ter pohvalnic posameznim njihovim gospodarjem.

O učitelju Pircu, ki je moral zapustiti svojo službo na tukajšnji vadnici, pišejo sedaj po goriških listih. „Prim. list“ je šel v svoji predrznosti in nesramnosti tako daleč, da ga imenuje — liberalca ter da je sad njegovega liberalizma marsikedo izkusil. Tako pisauje je skrajna farska podlost. Mi niti ne vemo, če je imel ta človek, ki je zašel na kriva pota, kakor čujemo ne le iz lastne krivde, sploh kako politiško prepričanje; toliko da smo vedeli, da je učiteljeval v Gorici neki P. Zaslovel je šele po znanih dejanjih. Sedaj, ko ga je treba obsojati, pa se zadirajo vanj ter ga proglašajo za liberalca. Tako delajo klerikalni izpriječenci vedno, in včasih celo svoje najbolje pristaše, kadar zaidajo, proglašajo kar nakrat za liberalce. Mesto da ga peha „Prim. l.“ med liberalce, bi bil storil lepše, bolj krščansko delo, ako je uplival svoj čas, da bi bilo nehalo izkoriščanje ljudi ter bi se bilo morda moža še

rešilo. „Prim. list“ je vse vedel, zakaj ni tega storil? Zakaj se pase sedaj nad njim, ko je za vselej nesrečen? Ali je to krščansko? Tisto pa, kar je delal P., je bolj podobno klerikalcem nego liberalcem. Le tiho! — „L' Eco“ popolnoma opravičeno vprašuje, če je vedelo za vse P. reči ravnateljstvo. In zakaj ni preprečilo njegovega izkoriščanja? Mi odgovarjamo, na to, da ravnateljstvo je vse vedelo, pa ni nič storilo v prilog opeharjenih starišev! Stranke so celo odhajale na pritožbe z dolgim nosom iz ravnateljve pisarne. In to ravnateljstvo je katoliško! Namesto da se je smešilo z „zaplankanim rajem“, ko so se mu krave smejale pa ploskale babnice v „Corrierovem“ uredništvu, naj bi bilo ukrenilo rajše glede P. kaj takega, kar bi bilo prav. Tako pa to ravnateljstvo ne zasluži drugega nego da se odslovi s P. vrad. — P. je pač izkoriščal svoj položaj kot nepolitik, kakor ga nekateri izkoščajo kot politiki v strah in trepet starišev, ki imajo tam svoje otroke. — Če hočejo še kaj izvedeti, naj se le oglasijo!

Za vrtnarico na otroškem vrtcu družbe sv. Cir. in Met. v Pevmi je imenovana g.čna Roža Maraževa.

Častnim občanom županstva Grahovo-Podbrdo je bil izvoljen v starešinstveni seji dne 13. pr. m. inženir gospod Ernest Reif, češki rojak, in sicer na predlog občinskih zastopnikov iz Podbrda; izvolitev se je izvršila radi zaslug za občino povodom gradnje nove železnice.

Ljudska šola v Ajdovščini priredi dne 10. dec. t. l. Miklavžev večer v prid ubogih otrok v Ajdovščini. Obrača se do cenj. rodoljubov za podporo. — Darove je pošiljati na naslov: Fr. Turk, učitelj v Ajdovščini.

Koncert „Pevskega in glasbenega društva“ se bo vršil dne 3. dec. t. l. v »Trgov. domu.« Program se objavi v kratkem. — Moški in ženski zbor priredita v prostorih »Trgov. doma« običajni Silvestrov večer.

V farovžu ni usmiljenja. — Vovk Martin v Oseku je velik revež. Vsa občina ga pozna za takega. Umrli mu je otrok, potem umrla žena in tašča. Radi revščine ni mogel plačati pogrebniških stroškov. Vikar Franke pa ga je naganjal in končno dal revežu prodati po županstvu: 2 kotla, 2 škafo, 1 ponev. — »Bodite usmiljeni, in usmiljenje dosežete!« — Vikar Franke ga ne doseže. — Pogreb brez duhovnika ni tako drag! V Ricmanjih ne rubijo nobenega. Bog sodi človeka po življenju ne po tem, če ga pokoplje katoliški duhovnik. Je vse eno prav! Počasi se mora začeti daniti tudi med našim ljudstvom, da uvidi, da pozna katoliška cerkev le denar in nič drugega.

Drzne tatvine v Gorici. — V stanovanju nad Jonovo prodajalnico (menjajnica, tobakarna in loterija) v Raštelu so se nastanili pred kratkim v mesečni sobi trije tujci, ki so govorili tržaški laški dialekt. V noči na petek so udrli skozi strop v prodajalno ter pokradli okoli 260 K in nekaj srečk. Pri blagajni niso mogli nič opraviti. Potem so jo popihali klovekam. Instrument, s katerim so vrtali blagajno, je ležal na tleh. — V noči na današnji dan so udrli neznan tатовi pri Venutiju v Raštelu. Bili so 4, pa niso nič opravili. Nočni čuvaj, ki zapira vrata, jih je videl, tiščal vrata ter klical na pomoč, ali vse zaman, ker so udrli ven ter še ustrelili za njim. Potem so jo popihali.

G. župan iz Št. Andreža se je oglašil v »Gorici,« češ, da smo vrgli v koš njegov dopis, v katerem obljubuje 50 K »Šol. domu,« če se mu more očitano dokazati. Doslej še nismo imeli prostora za odgovor g. županu, tudi danes ga ni, izve pa prihodnjič, kar ima izvedeti. Povemo mu pa že naprej, da naj le pripravi kronice, ker jih bo moral šteti; mu dokažemo vse!

Priloga. — Za goriško okolico je pridjana današnji številki priloga, s katero se naznanja, da nastavi tovarna v Podgori tovarne vozniške na račun za vožnje raznega blaga. Po krčmah in bralnicah naj se blagovoli to prilogo razobesiti na kakem vidnem mestu.

Razbiljal in razsajal je 26 letni Iv. Drašček v gostilni M. Muniha v ulici proti pokopališču. Polomil je par stolic, in ko ga je gospodar opozoril, naj plača in gre, se je lotil njega. Poklicali so redarja, ki sta Draščeka aretirala.

Ponesrečil je pri delu v Stračicah zidar Vincenc Vovk iz Vrtojbe. Pobil in polomil se je pri padcu tako, da so ga morali prenesti v bolnišnico k usmiljenim bratom.

Odpri lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Pontoni-Kürner.

Ponočna služba v lekarnah. — V času od 5. do 12. t. m. bo ponočna služba v lekarnah Pontoni-Kürner.

Razgled po svetu.

Carjev manifest se glasi: „Mi, Nikolaj II. po božji milosti car in samodržec vse Rusije, car poljski, veliki knez Finski itd. izjavljamo našim zvestim podanikom: Neredi in agitacije v naših prestolnicah in v mnogih drugih krajih našega carstva napolnjujejo naše srce z veliko britkostjo in žalostjo. Sreča vladarja Rusije je nerazrušljivo zvezana s srečo naroda in kar boli narod boli tudi vladarja. Iz sedanjih agitacij zamore navstati velik nered med narodom in nevarnost za integriteto in jedinstvo našega carstva. Velike dolžnosti, ki nam jih nalaga naša vladarska misija, nam zapovedujejo, da si z vso svojo močjo in vso svojo oblastjo prizadevamo, da pospešimo konec sedanjim neredom, tako škodljivim za državo. Potem, ko smo zaukazali tozadevnim oblastnjam, naj odredijo potrebno, da se preprečijo direktne manifestacije za nered, izgrede in nasilja in da ščitijo mirne državljane, ki žele reda, smo smatrali za neobhodno potrebno, da damo delovanju najvišjih oblastnij jednotno smer. Zato nalagamo vladni dolžnost, da izvrši našo nespremenljivo voljo:

1. Prebivalstvu je podeliti neomajno podlago državljanjskih pravic, ki so utemeljene na faktični nedotakljivosti osebe, svobode vere in besede, svobode združevanja in zborovanja. 2. Ne da bi se prekinile že odrejene volitve za državno duma, je kolikor dopušča v to čas do sklicanja državne dume, pozvati na sodelovanje v dumi vse one ljudske sloje, ki so sedaj popolnoma izključeni od volilne pravice. Prepuščeno pa bo novi zakonodajni korporaciji, da uredi nadaljnji razvoj principa splošne volilne pravice. — 3. Izreči se ima kakor neovržen princip, da ne more noben zakon dubiti veljave, ne da bi v to privolila državna duma in da bo izvoljenec naroda dana možnost, da resnično nadzoruje zakonitost dejanj oblastnij, ki smo jih mi postavili. — Obračamo se do vseh zvestih sinov Rusije, da se spominjajo svoje dolžnosti, ki jo imajo nasproti domovini in da pripomorejo, v to, da ponehajajo sedanji nezaslišani neredi in da z nami vred vpotrebijo vse sile, da se povrmeta mir in red. Nikolaj.

Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju priredi danes v soboto, dne 4. listopada t. l. ob 1/2 8 zvečer v restavraciji „Schwarz“ (I. Landesgerichtsg 6) svoj II. redni občni zbor z običajnim vzporedom.

„Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi“ razposilja ravno svoje četrto letno sporočilo, z katerega posnemamo:

Društvo je imelo preteklega leta 1904/5 21 ustanovnikov, 33 rednih členov in jako lepo število dobrotnikov in podpornikov, od katerih je dobilo 2705 K dohodka.

Podpiranih dijakov je bilo 8 do 14, povprek 12 na mesec, ki so sprejeli podpore: v gotovini 1155-80 K in 1783 obedov, v denarni ceni 944-36 K, tako da pride povprek na vsakega podpiranega visokošolca na mesec 16-82 K.

Imetek društva obnaša na koncu leta 2266-16 K, za 471-23 K več kakor lanskega leta.

Odbor si smatra za prijetno dolžnost vsem udom in dobrotnikom izreči za njihovo požrtvovalnost iskreno zahvalo, ter jih prosi še nadalje podpore in naklonjenosti.

Med podporniki čitamo: Gorica: G. prof. Cristalnigg Oskar, grajščak K 3, G. Ferfila Franjo K 10, G. dr. Kos Fran, c. kr. profesor K 10, Sl. „Narodni sklad“ K 300, G. Seidl Ferdinand, c. kr. profesor nabral K 49; to svoto so darovali: gg. dr. Treo Drag., odvetnik in dež. poslanec K 25, Seidl Ferd., realčni prof. K 10, Pečenko A., trgovec in posestnik K 3, Kopač Andr., zasebnik K 1, Košnik I., c. kr. profesor K 2, dr. Zorn H., profesor K 2, dr. Puc D., adv. kandidat K 2, dr. Podgornik K., adv. koncipijent K 2, Gilvert I., odv. uradnik K 2, G. Šantel Anton, c. kr. profesor K 4, dr. Henrik Tuma, odvetnik K 20, Žilich Josip, c. kr. profesor K 4. Med ustanovniki čitamo: Kenda Matija, nadučitelj v Volčah, 50 K, dr. Treo, 50 K.

Na ustanovnem shodu „Kluba slovenskih tehnikov v Pragi“ so bili izvoljeni v odbor: predsednik strojnik Ciril Jekovec, podpredsednik stavbenik Ivan Rus, tajnik zemljedelski tehnik Srečko Celostina, blagajnik zemljedelski tehnik Ivan Bydlo, preglednik stavbnik France Senčič, graditelj Ivan Presel. I. red. obč. zbor je bil v soboto 21. t. m.

Po proglašenju konstitucije v Rusiji. — Razun brzojavk, ki poročajo o ugodnem utisu, ki ga je v pokrajinah napravil manifest, prihajajo tudi poročila o nemirih in spopadih s četami. Noč v Petrogradu 31. pr. m. je prešla mirno. V večernih urah so bile samo ulice blizo preiskovalnega zapora napolnjene z velikimi masami ljudstva, ne da bi prišlo do nemirov. Po drugih ulicah je korakala množica s klici: „Živila svoboda!“ Manifest je bil v Moskvi vsprejet z navdušenjem. Ljudje so si na ulicah čestitali in se objemali. Na ulicah je bilo prirejenih mnogo shodov. Tudi iz drugih mest prihajajo brzojavke, da je bil manifest vsprejet z navdušenjem. V Varšavi so se vršili veliki ljudski shodi, katere je policija razgnala. Množica se je obrnila na policijskega načelnika s prošnjo, naj izpusti vse one, ki so bili aretovani radi političnih pregreškov. 400 oseb je bilo izpuščenih na svobodo. V Moskvi so na katerih govorniki kritikovali carjev manifest izjavili, da ne daje dovolj garancije. Nemiri v Odesi so trajali do pozne večerne ure. 41 oseb je bilo ubitih, 92 pa težko ranjenih.

Železničarski štrajk poneheva. Razglasi se amnestija. Proglašena je svoboda tiska. Boj proti židom se nadaljuje.

Ljudske knjižnice na Danskem. — Organizacija ljudskih knjižnic na Danskem je jako lepo razvita. V Kopenhagnu je knjižnica s sedmimi filijalkami; zvezkov ima 45000. Kopenhagen pa ima vrhu tega še delavsko knjižnico. V vseh pokrajinskih mestih in tudi po vaseh so knjižnice. Država gre takim knjižnicam na roko ter jih podpira.

Proti židom. — Iz Kijeva, Novgoroda, Kostova in od drugodi se čuje, da se dvigarsko ljudstvo proti židom. Baje je ubitih več židov, ker se jih smatra za provzročitelje revolucije. Iz Odese poročajo, da je boj proti židom strasten. Židje steljajo iz oken na delavce. Več židov je ubitih. Poroča se ponovno o velikih nemirih in o ropanju v Kijevu in Kazanu.

Za splošno in jednako volilno pravico. — Z Dunaja se poroča, da nameravajo socialni demokratje takoj v prvi seji državnega zbora pričeti z veliko akcijo za splošno in jednako volilno pravico.

Dne 1. t. m. je bila v Pragi velika demonstracija za splošno volilno pravico. Demonstriralo se je zlasti proti onim nemškim poslancem, ki so glasovali v drž. zboru proti splošni volilni pravici.

Shoda za splošno volilno pravico na Dunaju 2. t. m. se je udeležilo 1500 oseb. Šli so pred parlament, nastopili so razni govorniki. Množica je hotela v cesarski dvorec, pa je bila razgnana. Med demonstranti in policijo je prišlo do bojev. Mnogo oseb ranjenih.

Društvo „Vesna“ na Dunaju priredi svoj prvi občni zbor VI. tečaja v soboto 4. t. m. v Richterjevi pivnici ob 8. uri zvečer.

Ljubljanski škof in vlada proti dobremu duhovniku in proti ljudstvu.

V Sori pri Medvodah je bil pred časom kanonično inštaliran župnik Berce, ki živi s svojimi farani v najlepši slogi in v najlepšem miru. Farani so prepričani, dane dobe boljšega pastirja od svojega sedanjega; zato si ga skušajo čimdalje ohraniti. Vse to je vedel in ve škof Jeglič. On, ki naj bi kot vrhovni pastir skrbel, da se ljubezen v njegovi škofiji goji in spoštovanje do pravih duhovnikov ne guje, pa sovraži župnika Berceta vsled tega njegovega postopanja. Da se župnik Berce ne vmešava v nobene politične zadeve, da ne nosi težkega davka za njegove zavode in druge klerikalne namene, to pa je njegovo sovraštvo do župnika le še povečalo, zato ga je skušal odstraniti iz Sore in od njegovih faranov. Že lani je hotel izvršiti ta svoj sklep s tem, da mu je protipostavno odvzel sorsko faro. Škof je župnika Berceta sam popolnoma zakonito inštaliral na sorsko faro. Lani pa je iztaknil, da se sme sorska fara podeliti samo župniku, ki je rojen v Ljubljani ali pa v Kranju. Bercetov prednik v Sori, župnik Hiersche, je rodom Čeh, a živa duša se ni zmenila za to, da ni rodom ne iz Ljubljane ne iz Kranja. Škof je čisto gotovo vedel, kaj določa ustanovno pismo. Inštaliral je pa vendar Berceta z zavratnim namenom, da bi ga imel popolnoma v rokah. Ko je lani hotel župnika Berceta odstraniti, ni našel podpore pri baronu Heinu. Pri politični upravi na Kranjskem so se zgodile zadnji čas važne spremembe. Škof je prve trenutke, kar se mudi deželni predsednik Schwarz v Ljubljani, porabil, da ga pridobi za svoje namene. G. Schwarz je prišel kot kon-

cesija klerikalcem na Kranjsko. Kakor kaže dogodek v Sori, je prezident Schwarz postal orodje ljubljanskega škofa! V nedeljo popoldne se je po litanijah obrnil kaplan Braje, stoječ pred altarjem, nazaj in rekel: V naši župniji nastanejo v dušnem pastirstvu velike spremembe, a ne dajte se od nikogar zapeljati! Ker ljudje uiso razumeli teh besedi, šla sta po litanijah dva moža vprašat Brajca, kaj je mislil z dotičnimi besedami; on jima pa ni hotel ničesar povedati, ampak je dejal, da kar ravna, ravna samo po škofovih navodilih. Ker se iz kaplana ni dalo več spraviti, šla sta moža k župniku, ki jima je pojasnil, da je dobil popoldne pismo od knezoškofijskega ordinarijata, ki ga obvešča, da je premeščen v Boštanj, kjer ga čaka izpraznjena fara; drugi dan t. j. v ponedeljek pa pride v Soro kanonik Sušnik, in bo njemu odvzel faro in jo izroči kaplanu v Sori, Brajcu. Ta novica je šla bliskovito po fari in je obudila največjo razburjenost med vsemi farani, ki čutijo gorko ljubezen in vdanost do svojega dobrega dašnega pastirja. 30. pr. m. zjutraj okoli pol osme ure je bilo pred sorskim župniščem vse polno ljudstva. Bili so možje in žene, fantje in dekleta, vsi iskreni ljubitelji svojega pastirja župnika Berceta. Bilo je kakih 400 do 500 ljudi. Ob pol 8. uri je prišel kaplan Braje. Ko so ljudje zagledali Brajca, je nastal vrišč in začeli so vpiti: „Proč z Brajcem, mi ga ne maramo, proč s špijonom!“ Ker se Braje ni takoj umaknil, začeli so ga ljudje kepati in le treznosti nekaterih mož se je zahvaliti, da ženske niso Brajca razpraskale. Braje je zbežal po cesti, odkoder je prišel. Ko so ga pozneje v vasi zagledali ljudje, so ma šli nekoliko nasproti in zadoneli so burni klici: „Proč z Brajcem proč s škofom, proč s hinavci, abcu Schwarz!“ Malo pozneje se je nekdo pripeljal z vozom in naznanil, da se bliža okrajni glavar Cron s 13 žandarji. Ljudstvo se je zdaj zgrnilo pred šolo, kjer začasno prebiva župnik Berce, ker se župnišče popravlja. Nastala je tihota, nihče se ni ganil. Ali vsem se je čital na obrazu odločni sklep, da ne puste svojemu župniku ničesar storiti. Z žandarji je prišel tudi kanonik Sušnik iz Ljubljane. Ljudje so bili šolska vrata zaprli in zaklenili ter spravili ključ, češ, da ne puste nikogar noter. Žandarmerija je zahtevala, naj se vrata odpro. A ljudje so odgovarjali: Župnišče je naše, mi ljubimo našega vrliga župnika, hinavski Braje naj gre, župnik naj pa ostane! Ker je žandarmerija vedno znova zahtevala, naj se odpro vrata, vprašali so ljudje, zakaj se jim vsiljuje hinavski Braje, priljubljenega župnika se jim pa hoče s silo odgnati. Okrajni glavar je odvrnil, da je dobil od škofijstva in od vlade naročilo, naj to izvede. Okrajni glavar Cron je potem žandarjem naročil, naj ljudstvo s silo razženo. Orožniki so začeli pehati in suvati ljudi s kopiti svojih pušk in posrečilo se jim je, razgnati nekaj ljudi, a do vrat vendar niso prišli. Vrata so zastavile ženske in mladi fantje. Žandarji so pehaje in suvaje razgnali tudi te ter prišli do vrat, ki so bila zaklenjena. Sedaj so poslali v papirnico Leykam po ključarja in ravnatelj jim ga je tudi takoj dal na razpolaganje. Ko so ljudje zagledali ključavničarja in njega spremljajočega slaboglasnega župana Smovca, ponovili so se zopet burni klici, psovke so letele na Smovca in vse ljudstvo je šel proti šolskim vratom. Zalaj so zvočič stopili orožniki v akcijo. Žandarji so z bajoneti razgnali ljudi in pri vratih sta obstala samo neka ženska in posestnik Janez Lustrek, po domače Starman. Ta dva sta držala kljuko in je nista hotela izpustiti. Šele po dolgem prizadevanju se je orožnikom posrečilo Starmana odtrgati od vrat. Štirje žandarji so planili na

Starmana, dasi se jim ni čisto nič več ustavljal in ni rekel nobene besede; ti štirje žandarji so Starmana s silo vrgli ob tla in stražmešter Mrak iz Medvod je na popolnoma mirnega Starmana planil kakor tiger in je na tleh ležečega moža zabodel z bajonetom. Potegnil je bajonet iz zabodena in še drugič z vso silo zagnal nanj in mu prebodel stegno skoziinskoz. Iz Starmana se je s curkom vllila kri in nastalo je strašno kričanje. Orožniki so planili na dvakrat zabodena Starmana in ga uklenili tako, da se ni mogel ganiti. Dvignil so Starmana in ga vlekli na eni noge bosega v hišo, ki je oddaljena kake 4 minute. Cron, Sušnik in Braje so vse to smehljaje gledali. Ko so žandarji prignali Starmana v omenjeno hišo, se je ta čvrsti, izredno močni mož onesvestil. Ko so orožniki privlekli Starmana v rečeno hišo, ga niso djali na posteljo, ampak ga vrgli sredi sobe na tla in mu potegnili hlače do peta. Na pol nag in hudo uklenjen je ležal Starman v krvi, ki mu je curljala iz ran. Starven Starmana je stal drug zabodenec Ivan Bukovec, po domače Koštov iz Sore. Tudi ta je bil tako silno z verigami zvezan, da mu ni bilo moč prestajati. Ranjenca so pripeljali torej v Loko in od tam ga je sodnija poslala v Ljubljano v bolnico. Iz Loke se je smel Starman odpeljati na svoje stroške v ljubljansko bolnico, dočim so ranjenega Bukovca obdržali v zaporu.

Med tem je ključavničar odprl šolska vrata in v šolo so šli Cron, Sušnik, ki se je obzašal kakor kak srednjeveški inkvizitor. Sušnik se je zadril na župnika Berceta, češ, „včeraj ste dobili dekret, danes boste vse izročili“. Župnik Berce je mirno oddal župnijo in Sušnik jo je izročil kaplanu Brajcu v upravo. Pred hišo zbrano ljudstvo je jokalo in preklinjalo. Na škofa, na katoliško cerkev, na prezidenta Schwarzja, na kaplana Brajca so letele besede in psovke, ki jih ne moremo zapisati. Ko so Cron, Sušnik in Braje prišli iz šole, je nastal nov vrišč. Ves srd se je obrnil proti Brajcu. Zopet so letele psovke, in usule so se tudi vnovič na škofa Jegliča. Braje jo je z župniškimi knjigami pod pazduho odkuril v kaplanijo. Ljudstvo je žvižgalo tako, da je šlo skozi ušesa. Ves čas so ljudje klicali: „Pojdimo v Riečanje, pojdimo k drugi veri!“

Ženitna ponudba.

Udovec, 44 let star, z dvema otrokoma, bivajoč v tržaški okolici v dobrem položaju in s pravico do penzije, želi poročiti pošteno in pridno gospico kake dobre hiše iz dežele, ki bi imela nekaj dote in bi ne bila čez 30 let stara.

Ponudbe do 15. novembra [pod N. N., Trst, Sv. Ivan, štov. 465.

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj tolače v sebi, je torej najlaže prebaven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Pristen samo z imenom Iva Hoffa in s levo varstveno znamko.

Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev

1/2 „ 50

Dobiva se povsod.

Zahvala.

Za mnogo dokaze sočutja, ki so nam došli ob smrti naše preljubljene, nepozabne soproge, svakinje in tašče gospe

Katerine Munih,

od naših sorodnikov, prijateljev in znancev, izrekamo tim potom najtoplejšo zahvalo.

Bog povrni vsem stotero.

PODBRDO, dne 31. oktobra 1905.

Žalujoči ostali.

Razglas.

Ker bo zahvaljna nedelja v Kobaridu dne 19. novembra, držal se bode navadni trg dne 20. novembra t. l. v Kobaridu.

Županstvo Kobarid.

5 kron in še več zasluzka na dan.

Družba za domača dela in strojev za pletenje.

Iščejo se osebe obojega spola za pletenje na našem stroju. Lahko in hitro delo skozi celo leto. Ni treba nobenih znanostij. Se ne gleda na oddaljenost in delo prodajamo mi.

Družba za domača dela in strojev za pletenje **Tomaž H. Whittick & Co** — Praga trg sv. Petra 7. I. 434. — Trst, ul. Campanile 13—434.

Lekarnarja A. THIERRY-jev **BALZAM** pristen le z varstveno znamko zelena nana.

Najstareje ljudsko sredstvo proti prehladom in pljučnim boleznim, kašlju, riganju, želodčnemu krču, slabemu teku, kiselici, zgagi, zaprtju, napihovanju, influenci, ranam, zobobolu itd. Franko na vsako pošto z zabojem vred: 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic 5 K, 60 malih ali 30 dvojnatih steklenic 15 K.

Jedino pristno **Centifolijno mazilo.**

(Mazilo iz cvetlic tavžentroz.)

Najmočnejše čistilno mazilo sedanjosti. Učinkuje gotovo pri zastarelih bolečinah in ranah. Stane s spremnico in poštino vred: 2 lončka K 360. Pri tno jedino iz lekarne pri angelju varuhu A. THIERRY-ja v Pregradi pri Rogatcu-Slatini kamor naj se naslavljajo naročila. Da ta zdravila gotovo učinkujejo ter so nenadomestna pričuje brošurica s tisočimi zahvalnimi pismi, ki je pridjana zastoj balzamu, ali se isto dopolnje posebej na zahtovo.

Gorica — Gorica

Klimatično zdravišče.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda. — V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razsvetljava. — Električni avtomobil-omnibus k vsem brzovlakom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotičkim rastlinstvom. — Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja in klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

Odlikovana pekarija in sladčičarna.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu v (lastni hiši.)

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Prodaja tudi različne moke.

Ogrska

cvetlična paprika iz Segedina I. vrste, sladka, garantir. pristna, priznana izvrstne vrste. Lastni pridelok kg za K 5. Razpošilja po povzetju od 1 kg dalje franko. Nadaljne posebnosti: Slanina, ogrski salami itd se zaračunajo najceneje.

Razpošiljalca vsakovrstnih domačih pridelkov

Haupt A. Rudolf

Budimpešta (Ogrsko) VII. Ovodagasse 22

Kerševani & Čuk

v Gorici

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

priporočata svojo

zalogo šivalnih strojev

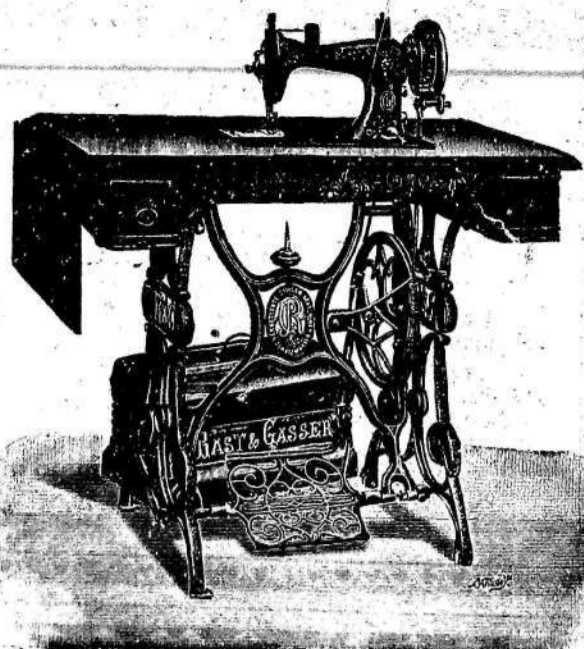
raznih sistemov,

za umetno vezenje (rekamiranje)

Zaloga dvokoles.

Mehanična delavnica konec Raštelja št. 4 sprejema vsako popravo šivalnih strojev, dvokoles, pušk in samokresov.

Šivalne stroje in popravo jamčiva od 5-10 let.

CHRISTOFFLE

Namizno orodje in posodje vseh vrst.

Priznana težko posrebrujene najlepše forme.

Kompletne kasete namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.

Jedino nadomestilo pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone, gospodinjstvo itd.

C. kr. dvorni založniki

Christoffle & Co. — Dunaj

I. Opernring 5 (Heinrichshof).

— Ilustrovan cenik na zahtevanje. — V vseh mestih zastopano po prekupcih. Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki gornjo tovarniško znamko in ime Christoffle

RAZGLAS.

Podpisana si usojata naznanjati, da smeta od 1. avgusta tekočega leta dalje — vsled pridobljene koncesije od obrtne oblasti — sprejemati vsa naročila

električne luči in gonilnih naprav, kakor tudi vsa popravila spadajoča v to stroko.

Z ozirom na dolgoletno vežbanje pri najboljših tvrdkah te stroke (Schuckert, Siemens & Halke) pričakujeta da, se bode slavno občinstvo ravno tako zapupno obračalo na podpisanca kakor doslej ter zagotavljata solidno in ceno izvršitev vsakega naročila spadajočega v našo stroko.

Sprejemata cenj. naročila ter dajata razna pojasnila spoštovanjem udana

Ivan Potočnik & A. Hügel

Mehanična delavnica.

Vpeljava plina, vode in električne luči. V Gorici, za vojašnica štev. 13.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico, o teh boleznih. Dobi se zastoj in franko v priv. Schwann - Apoteke, Frankfurt a. M.

Ceniki zahtevano brezplačno.

V GORICI

Težališče Jos. Verdi št. 45.

M. GÁL

CENTRALA: v Trstu Corso 4.

Priporoča vsakovrstne priprave za bolnike kakor: ovitke Presnitz, torbe za led, priprave za ogrevanje trebuha, elastične nogovice, ortopedične aparate, gobe in cevi iz gumija, sterilizirano vato dr. J. Brans, klisopumpe, mlečne pumpe, cizke, umivalnike za želedec, umivalnike „Ladys Friend“, zračne blazine za bolnike itd.

! Najvgodnejši pogoji!

za zavarovanje.

EDINA

zavarovalna družba

ki ima slovenskega

Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje na življenje

popolnoma vplačana delniška glavica K 2.000.000.

glavnega

zastopnika v Trstu

Zavaruje na življenje in na dohodke — na vse načine po zelo nizkih postavkih

Natančnejša pojasnila daja

glavno zastopstvo za slovenske dežele

v Trstu, ulica Torre Bianca št. 21 I. nadstropje

in njegova okrajna zastopstva v vseh mestih in v večjih krajih.

POTNIKI V AMERIKO

Pozor!

Pozor!

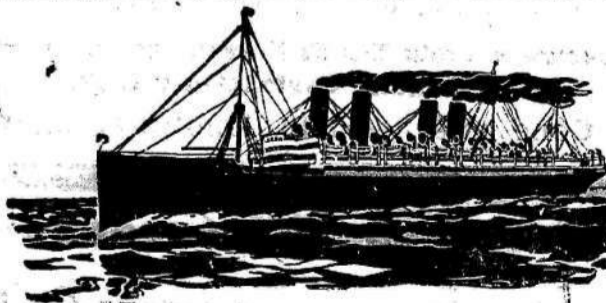
Kdor hoče dobro in hitro potovati s francoskimi parobrodi čez Havre v Ameriko, naj piše pred odhodom od doma za pojasnila na našo najstarejšo firmo

Zwilchenbart, Basel (Švica) Centralbahnplatz 9.

Za dobro in hitro ekspedicijo se garantira.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyda“.

iz Bremna v New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“ in „KAISER WILHELM der GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba pošena, realna in solidna. Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. — Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

Ta se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Braziljo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

POZOR! BERTEII

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Nadzorstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo in na menice po 6 %. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1904. (v kronah): Članov 1781 z deleži K = 119.382. — Hranilne vloge 1.554.989-13. — Posojila 1.570.810-39 — Vrednost hiš 110.675. — (v resnici so vredne več). — Reservni zalog 75.101-01.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokfižovo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splešni telesni slabosti. Izvirna steklenica tega olja neravnorimne barve po K 140, bele barve K 2. Trskino železnoto jetrno olje.

Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nerazviti in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jedcem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostno-bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju predno se napolnijo steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čl. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofolettijsva pljača iz kine in železa

najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ene steklenice stane 1 krono 60 vinarjev.

In zopet gre glas po deželi

da se sloveče testenine iz novozgrajene tovarne testenin **Žnideršič & Valenčič** iz Ilirske Bistrice vdobe v vseh boljših prodajalnicah jestvin po mestih in po deželi.

Zastopstvo za Goriško pri Josip Rovanu — Gorica.

Eksport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Podružnica v Spiljatu. Zastopstvo v Orljentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Kapljice sv. Marka.

Varstvena znamka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri žledočnih boleznih, ublažujejo katar, urejajo izmaček, odpravijo nadiho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Deluje izborna proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezeh ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele raditega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo: Mestna lekarna, Zagreb, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 5 poleg cerkve sv. Marka.

Pošilja se po povzetju ali naprej poslanim zneskom. Manj kot ena dvanajstorična se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto: 1 ducat (12 stekl.) 4 K, 2 duc. (24 stekl.) 8 K, 3 duc. (36 stekl.) 11 K, 4 duc. (48 stekl.) 14-60 K, 5 duc. (60 stekl.) 17 K.

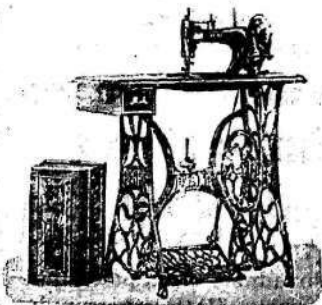
Imam na tisoče priznalnih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so z posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Barentinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljančič, seljak itd.

Ustanovljena leta 1360. Mestna lekarna, Zagreb, Ustanovljena leta 1360.

Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najboljši.

To ališ kupce sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, k navadno niti ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffovim** delajo celo po 10-letni dobi še vedno brezšumno.

Pfaffovi šivalni stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene, so posebno pripravni za umetno vezenje (reanimiranje) ter se počuje brezplačno, prekosijsko na dobroli vsako tovarno. Jamči se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje.

Zaloga **Pfaffovih** šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio števil 1

SAUNIG & DEKLEVA.

Popraviljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14

„Goriška Tiskarna“ priporoča vizitke

Prosiva zahtevati listkell

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, stavbne nostelje, vsakovrstne okove, železje, strojna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj sivočeh tovarn. Opozarja na svoje bogato izber **kuhinjskega in hišnega orodja, pečij, štedilnikov** po brezprimerno nizkih cenah.

Pozori Eno krono nagrade!

Največja trgovina z železjem Konjedic & Zajec v Gorici pred nadškofjo št. 11.

Edina zaloga stavbnih potrebščin v Gorici.

Pocinkana žica za vinograde po nižjih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade

izplačava vsakemu, kdor dokazlje s poročili najnove ameriške blagajne, da je kupil pri njej za 100 K blaga.

Prosiva zahtevati listkell

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „JELEN“.

Varstvena znamka.

Ono je **Schicht-ovo** štedilno milo brez vsake škodljive primesi. Pers izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo naj dobro pazi da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Georg Schicht Auszig a. K. — Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju!

Zastopnik: Umberto Bozzini — Gorica, Magistratna ulica.

Dobiva se pousod!